

Ugnius Budvydas

(tyrėjo vardas, pavardė)

Tel. 867760577; el. paštas ugniusbud@gmail.com

(adresas pašto korespondencijai siųsti, telefonas, el. pašto adresas)

Kultūros paveldo departamentui
prie Kultūros ministerijos

PRAŠYMAS IŠDUOTI LEIDIMĄ ATLIKTI ARCHEOLOGINIUS TYRIMUS

2017 m. gegužės 05 d.

Prašau išduoti man,

Ugniui Budvydui, atestato išdavimo data 2015 01 22, Nr.3096

(vardas, pavardė, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto atestato išdavimo

data ir Nr. arba mokslo laipsnis ir (ar) pedagoginis vardas)

leidimą atlikti

Palangos senjojo miesto vietos (17139), Basanavičiaus g. 24, Palanga

(numatomos tirti vietos pavadinimas,

žvalgomieji archeologiniai tyrimai

unikalus kodas Kultūros vertybių registre, adresas, archeologinių tyrimų pobūdis)

Archeologinius tyrimus numatoma atlikti

2017 gegužės – lapkričio mėn.

(pradžios ir pabaigos terminai)

Archeologinių tyrimų užsakovas

UAB „Decuba“, tel. 846051011

(vardas, pavardė ar juridinio asmens pavadinimas,

adresas pašto korespondencijai siųsti, telefonas, el. pašto adresas)

Archeologinių tyrimų grupę sudaro šie archeologai (pildoma, jeigu sudaroma archeologų grupė):

Vytautas Juškaitis, tel. 867289893

(vardai ir pavardės, telefonai susisiekti)

Informacija apie tyrimams atlikti būtinų sąlygų užtikrinimą

(pildoma, jeigu tyrimus numatoma atlikti po einamųjų metų lapkričio 30 dienos arba esant neigiamai oro temperatūrai, arba išalusiam gruntui)

Informacija, ar leidimo atlikti archeologinius tyrimus prašoma skubos tvarka

(nurodomos Leidimų atlikti archeologinius tyrimus išdavimo tvarkos aprašo

35.1 arba 35.2 punktuose numatytos aplinkybės)

Tyrėjo pasirenkamas bendravimo su Mokslinės archeologijos komisijos sekretoriumi dėl leidimo atlikti archeologinius tyrimus išdavimo būdas: ugniusbud@gmail.com

(pasirinktinai nurodomas elektroninis paštas, arba faksas, arba adresas pašto korespondencijos siuntoms gauti, arba kitas būdas)

PRIDEDAMA:

1. Archeologinių tyrimų projektas su priedais, __14__ lapų.
 2. Kiti pridedami dokumentai
-



(parašas)

Ugnius Budvydas

(vardas, pavardė)

2017-04-21



Palangos senojo miesto vietos (17139), Basanavičiaus g. 24, Palangos m.,

archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų projektas

Tyrėjas: Ugnius Budvydas

Tel. 867760577

Užsakovas: UAB „Decuba“

J. Basanavičiaus g. 28, Palanga

Tel.: +37046051011

info@decuba.lt

Aiškinamasis raštas

Įvadas.

2017 m. Palangos senojo miesto vietoje (17139), adresu Basanavičiaus g. 24 numatomi pastato rekonstrukcijos ir aplinkos sutvarkymo darbai (žr. pried. Nr. 1, 2, 3). Bus rekonstruojamas pastatas ir aplink jį teritorija bus išklota plytelėmis. Žemės kasimo darbai bus vykdomi 1000 m² dydžio plote. Sklypas patenka į vilų komplekso teritoriją (22877). Komplexas datuojamas XIX a. pab. – XX a. pr., tai vienas iš seniausių vilų tipo pastatų kompleksas Palangoje. Komplexas, susidedantis iš penkių statinių, išsidėstęs vakarinėje teritorijos dalyje tarp Ronžės upės ir J.Basanavičiaus gatvės. Didžiausia vila, vad. "Gražina", yra prie J.Basanavičiaus g. Kitos trys vilos šiaurės vakariniame kampe yra mažesnės ir labiau arti viena kitos. Paviljonas yra į rytus nuo trijų mažųjų vilų. Dažnai visas kompleksas buvo vadinamas "Gražinos" vardu. Komplexo pastatų išdėstymo planinė struktūra sudaro pusiau uždara kiemą, kurio viduryje yra dekoratyvus fontanelis su metaline ažūrine kompozicija. Planuojami žemės kasimo darbai būtų vykdomi šiaurės rytinėje vilos komplekso dalyje (Basanavičiaus g. 24). Archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų užsakovas UAB „Decuba“.

Tyrimų tikslas:

atlikti žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus būsimų žemės kasimo darbų vietose, fiksuoti kultūrinius sluoksnius, nustatyti jų chronologiją ir archeologinę vertę, surinkti archeologinius radinius, nustatyti ar būsimi žemės kasimo darbai nežalos vertingo kultūrinio sluoksnio.

Tyrimų trukmė:

2017 m. gegužės – birželio mėnesiai.

Tyrimų apimtys ir metodika:

Archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų metu planuojama ištirti 6 šurfus 2x1 m dydžio. Iš viso šurfais bus tyrinėtas 12 m² dydžio plotas. Esant galimybei šurfai bus orientuoti pagal pasaulio šalis, kasami kastuvais ir mentelėmis iki įžemio. Aptikus vertingą kultūrinį sluoksnį datuotiną XVIII a. ar ankstesniais laikais ir žemės kasimo darbų metu jam grėstų sunaikinimas, būtų inicijuojami detalieji archeologiniai tyrimai. Tyrimų metu bus naudojamas metalo ieškiklis. Jei dėl didelio gylio nepavyks pasiekti įžemio jis bus pasiektas rankiniu, pusapvalio vamzdžio tipo kalamu grunto traukiu, 3 cm skersmens.

Ankstesnių tyrimų apžvalga

Ankstesniais metais sklype ar jo artimiausioje aplinkoje archeologiniai tyrimai nebuvo vykdyti. Žemiau trumpai pateikiama arčiausiai vykdyti archeologiniai tyrimai (priedas Nr. 1).

1958 m. gilinant Ražės upės vagą buvo aptikta Palangos senovės gyvenvietė. Ji lokalizuota į PR nuo planuojamo tirti sklypo, ties S. Daukanto ir J. Basanavičiaus gatvių sankryža (Basanavičiaus g. 14, 16 ir 18 sklypuose).¹ Tais pačiais metais šią gyvenvietę kasinėjo O. Navickaitė ir M. Vaitkunskienė. Per keletą dienų ištirtas 105 m² dydžio plotas upės pakrantėje ir buvusioje vagoje. Aptikta ankstyvuojū neolitu datuojami raginiai kirviai, gyvulių kaulai. 2014 m. gyvenvietės bei Ražės upės vagos aplinkoje žvalgomuosius archeologinius tyrimus atliko G. Piličiauskas². Jų metu išgręžti 9 gręžiniai, 1,55-2,5 m gylio. Siekta patikslinti gyvenvietės stratigrafiją. Konstatuota, kad Palangos senovės gyvenvietės III archeologinis sluoksnis prie Ražės upės sunaikintas upės tiesinimo darbų ir archeologinių kasinėjimų metu. Tačiau toliau nuo upės gali būti išlikę nepaliestų ežerinių nuosėdų sluoksniai su radiniais.

1982 m. J. Genys. vykdė žvalgomuosius archeologinius tyrimus bažnyčios aplinkoje Valančiaus gatvėje. Ištirti 4 šurfai. Juose po velėna bei XX a. sluoksniais fiksuoti 5-25 cm storio juoda maišyta žemė su XVII-XVIII a. radiniais.³ 1985 m. V. Žulkus išgręžė 10 gręžinių vakarinėje J. Basanavičiaus dalyje, šalia smėlio pylimų.⁴ Gręžiniuose Nr. 1-9, gręžtuose aikštelėje tarp pylimų iki 0,-0,8 ar net iki 1,15 m fiksuoti perkasinėti sluoksniai, po jais sterilus smėlis. Gręžiniuose Nr. 10, 11, tirtuose pylimų išorėje, 1,65-2,3 m gylyje aptikta organikos, tačiau su žmogaus veikla susijusių radinių nerasta.

2004 m. R. Jarockis J. Basanavičiaus g. 14 atliko žvalgomuosius archeologinius tyrimus aukštos įtampos kabelio tranšėjos vietoje (žr. priedą Nr. 1). Ištirti du šurfai, kurių metu fiksuotas iki 150 cm storio supustyto smėlio sluoksnis, 190-200 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus pradėjus sunktis gruntiniam vandeniui darbai buvo nutraukti. Įžemis nepasiektas. Archeologinių radinių neaptikta. Tyrimų išvadoje nurodoma, jog žemės kasimo darbus iki 200 cm gylio galima vykdyti be archeologo priežiūros⁵.

2005 m. M. Brazauskas vykdė tyrimus Smilčių g. Jų metu fiksuoti supustyto pajūrio smėlio sluoksniai. Radinių ar vertingo kultūrinio sluoksnio neaptikta.⁶

2007 m. G. Piličiauskas vykdė žvalgomuosius archeologinius tyrimus M. Valančiaus g. 1 esančiame sklype. Tyrimo metu ištirti 3 2x2 m dydžio šurfai (12 m²). Tik viename iš šurfų (2) fiksuotas 60 cm storio pilkos-juosvos žemės sluoksnis su XIX-XX a. radiniais.⁷

¹ G. Piličiauskas. Palangos senovės gyvenvietės III (17135) ir jos aplinkos, Palangos m., archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. [asmeninis G. Piličiausko archyvas]

² Ten pat., p. 6

³ J. Genys. Palangos m. centrinė dalis. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita, 1983 m., Klaipėda, 1984, MLIM, AS247, Pg. m. 8168

⁴ V. Žulkus. Magistralinė šiluminė trasa Palangoje. Trasos žvalgomieji archeologiniai tyrimai. Mažosios Lietuvos muziejus. Archeologijos-restauravimo skyriaus archyvas. Nr. ARA194.

⁵ R. Jarockis. Palanga, Basanavičiaus g. 14. Archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų 2004 m. ataskaita. LII, ap. 1, bl. Nr. 1657.

⁶ M. Brazauskas. Mažai informatyvūs archeologiniai tyrinėjimai: „ATL 2005 metais“. 2006 m. Vilnius, p. 477

⁷ G. Piličiauskas. Palangoje, sklype M. Valančiaus g. 1 2007 m. vykdytų archeologinių žvalgomųjų tyrimų. Ataskaita. Vilnius, 2007, LII f. 1, Nr. 4849

2010 m. sklype S. Nėries g. 38 archeologas R. Kraniauskas ištyrė 3 šurfus (6 m²) bei žvalgė 40 m² dydžio plotą⁸. Tyrimo metu fiksuoti XX a. sluoksniai bei po jais esantis eolitinio smėlio sluoksnis. Tais pačiais metais R. Songailaitė atliko archeologinius žvalgymus projektuojamo dujotiekio vietoje A. Mickevičiaus g. 4. Žvalgyta 45 m trasos atkarpa⁹. Jų metu kultūrinis sluoksnis nefiksuotas, radinių neaptikta.

2014 m. M. Daubaras S. Nėries g. 17C atliko archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus, kurių metu ištyrė 3 šurfus (6 m²). Aptikti dirvožemio ir ežeringų nuogulų sluoksniai.¹⁰

2015 m. R. Šiaulinskas J. Basanavičiaus g. 15 atliko archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus (žr. pried. Nr. 1) būsimu dujotiekio vietoje. Ištirti 4 šurfai (4 m²). Aptikti XX a. II pusės kultūriniai sluoksniai.¹¹

2015 m. Gedimino g. 2 archeologas A. Kaniava ištyrė 32 m² (8 šurfus)¹². Tyrimo metu fiksuotas juodžemis ir supustyto smėlio sluoksniai.

2016 m. D. Zubrickas atliko archeologinius žvalgymus elektros trasoje. Iki projektinio gylio fiksuoti XX a. suardymai. Geologinių grąžtu 2,5 m gylyje buvo pasiekta durpė.¹³

2017 05 10

Ugnius Budvydas



Priedai:

Priedas Nr. 1. Situacijos planas. Ankstesnių metų tyrimų vietos.

Priedas Nr. 2. Situacijos planas. Būsimų tyrimų vieta.

Priedas Nr. 3. Fotofiksacija iki tyrimų.

⁸ R. Kraniauskas. Palangos miesto istorinės dalies (12613), sklypo S. Nėries g. 38 archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų 2010 m. ataskaita // LII rankraštynas, f. 1. Nr. 5651.

⁹ R. Songailaitė. Palangos miesto istorinės dalies (12613), A. Mickevičiaus g. 4 žvalgomųjų archeologinių tyrimų 2010 m. ataskaita // LII rankraštynas, f. 1. Nr. 3082

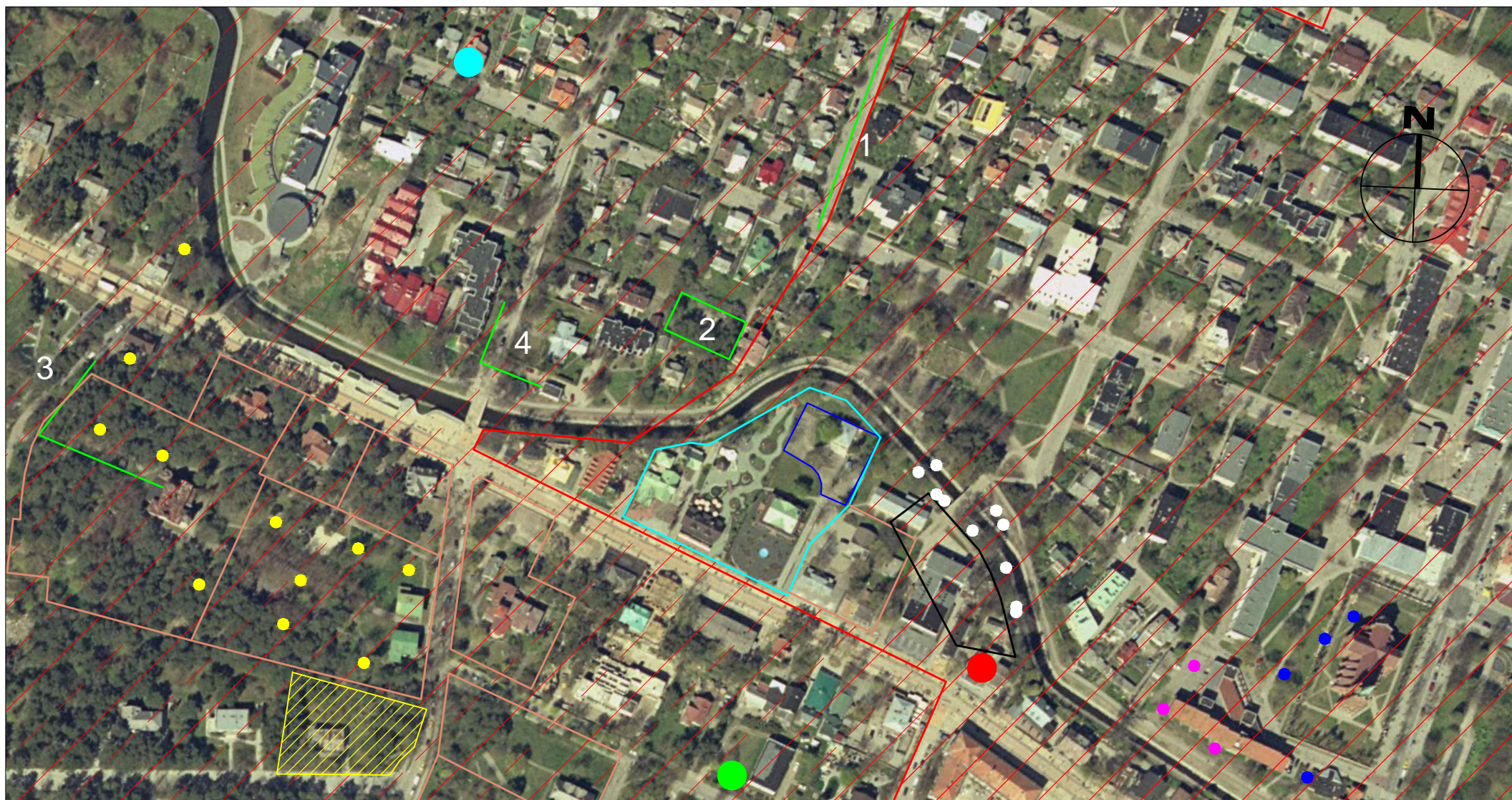
¹⁰ Daubaras M. Mažai informatyvūs archeologiniai tyrinėjimai. *ATL 2015 metais*. 2014 m. Vilnius, p. 621







¹¹ Šiaulinskas R. Mažai informatyvūs archeologiniai tyrinėjimai. *ATL 2015 metais*. 2014 m. Vilnius, p. 546

¹² A. Kaniava. Mažai informatyvūs archeologiniai tyrinėjimai.:*ATL 2015 metais*“. 2014 m. Vilnius, p. 546






¹³ Informacija paimta V. Vingio MAK pateikto projekto.

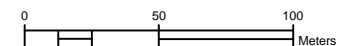
http://arheologijosdb.kpd.lt/rinkmenos/Vingis_S_Neries_17C_v2_1.pdf



-  Palangos senojo miesto vieta (17139)
-  Palangos miesto istorinė dalis (12613)
-  Basanavičiaus g. 24, būsimų tyrimų vieta
-  Vilų kompleksas 22877
-  Vilų kompleksai
-  Palangos senovės gyvenvietė

-  1984 m. V. Žulkaus tyrimų vieta
-  1982 m. J. Genio tirti šurfai
-  2004 m. R. Jarockio tyrimų vieta
-  2007 m. G. Piličiausko tyrimų vieta
-  2010 m. R. Kraniausko tyrimų vieta
-  2010 m. R. Songailaitės tyrimų vieta
-  2014 m. G. Piličiausko tyrimų vieta

-  1 2005 m. M. Brazausko tyrimų vieta
-  2 2014 m. M. Daubaro tyrimų vieta.
-  3 2015 m. R. Šiaulinsko tyrimų vieta.
-  4 2016 m. D. Zubricko žvalgymų vieta
-  2015 m. A. Kaniavos tyrimų vieta



Priedas Nr. 3. Vaizdas prieš tyrimus.



Nuotr. Nr. 1. Tiriamos vietos V dalis.
Fotografuota iš PV pusės.



Nuotr. Nr. 2. Tiriamos vietos R dalis.
Fotografuota iš PV pusės.